

АСОЦІАЦІЯ
ПРАВНИКІВ
УКРАЇНИ
UKRAINIAN BAR
ASSOCIATION

Вих. №276 від 12 березня 2025 року

Голові Комітету Верховної Ради
України з питань економічного розвитку

Дмитру НАТАЛУСІ
natalukha@rada.gov.ua

Народному депутату України
Олексію МОВЧАНУ
movchan-ol@rada.gov.ua

Шановний Дмитре Андрійовичу!

Асоціація правників України (далі – Асоціація, АПУ) є всеукраїнською неурядовою організацією. З моменту свого заснування у 2002 році, головною метою АПУ є зміцнення верховенства права в Україні, сприяння захисту прав людини та розвитку юридичної професії. Асоціація об'єднує понад 8000 членів різних юридичних спеціальностей, має 22 регіональних відділення та 26 профільних комітетів.

Асоціація висловлює Вам свою повагу та звертається з приводу наступного.

У структурі Асоціації функціонує Комітет з конкурсного права (далі – Комітет АПУ), серед пріоритетів і завдань якого є робота над найбільш актуальними питаннями профільного законодавства та практики.

Зокрема, на думку Комітету АПУ, уваги потребує проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення ефективності управління державним майном, вдосконалення процедур захисту прав кредиторів, механізму реалізації арештованого майна та наближення правових стандартів в Україні до європейських стандартів» (реєстр.№ 11139 від 11.11.2024; далі – законопроект), що перебуває на розгляді у Верховній Раді України. Комітет АПУ в цілому підтримує зазначений проєкт Закону в редакції, доопрацьованій Комітетом Верховної Ради України з питань економічного розвитку, з огляду на таке.

Зазначений законопроект пропонує встановити, що **дія мораторію на застосування примусової реалізації майна розповсюджується на господарські товариства**, у статутних капіталах яких частка держави становить 50 і більше відсотків (збільшення частки з 25 до 50 відсотків) та діє протягом 3 років з моменту набрання чинності таким Законом.

Як відомо, 29 листопада 2001 року був прийнятий Закон України «Про введення мораторію на примусову реалізацію майна» № 2864-III від 29.11.2001 (далі – Закон) як тимчасовий акт до вдосконалення механізму примусової реалізації майна шляхом внесення змін до низки законів.

ГЕНЕРАЛЬНІ ПАРТНЕРИ

МІЖНАРОДНІ ПАРТНЕРИ

AEQUO ASTERS AVELLUM INTEGRITES

 GreenbergTraurig Linklaters WHITE & CASE

ПАРТНЕР

LCF MORIS SAYENKO
KHARENKO Sokolovskiy
and Partners 2QB

 SLS GROUP

Проте, з часу введення Закону в дію, по-перше, Кабінетом Міністрів України не було ініційовано зміни в законодавство щодо вдосконалення процедури примусової реалізації майна зазначених підприємств та в цілому дії мораторію, по-друге, вбачається, що запровадження мораторію порушує принцип рівності всіх суб'єктів права власності та господарювання.

Державні підприємства та господарські товариства, у статутних фондах яких частка держави перевищує 25%, перебувають у привілейованому становищі через звільнення від виконання майнових зобов'язань. Це унеможлиблює виконання судових рішень Державною виконавчою службою та під час банкрутства таких підприємств.

Мораторій позбавляє кредиторів можливості стягувати кошти, що тягне за собою можливе порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини, яка гарантує право на виконання судового рішення, а, як відомо, Європейський суд з прав людини неодноразово визнавав, що невиконання судових рішень порушує право на мирне володіння майном, передбачене статтею 1 Першого протоколу до Конвенції та є системною проблемою для України.

Водночас схвалено Національну стратегію розв'язання проблеми невиконання рішень судів, боржниками за якими є державний орган або державне підприємство, установа, організація, на період до 2025 року (далі – Стратегія), відповідно до якої наявність мораторіїв, є однією із підстав виникнення проблеми невиконання рішень судів. Для реалізації цієї Стратегії передбачається створення додаткових механізмів виконання рішень судів щодо підприємств, які перебувають під дією мораторіїв.

З огляду на зазначене, поступове скасування мораторію, як це пропонується проектом Закону, сприятиме виконанню Україною зобов'язань у рамках Ради Європи, європейської інтеграції, а також реалізації Плану заходів, передбаченого Стратегією.

З іншого боку, законопроектом пропонується запровадити, що **реалізація арештованого майна здійснюється шляхом проведення електронних аукціонів (публічних торгів) у дворівневій електронній торговій системі, що дозволяє розділити функції організатора, адміністратора та операторів електронних майданчиків з реалізації арештованого майна.**

Комітет АПУ з конкурсного права не повною мірою підтримує запропонований підхід до продажу арештованого майна в процедурі виконавчого провадження з іншими видами майна (державного та комунального майна, арештованого майна в кримінальному провадженні тощо) та переведення торгів в електронну торгову систему «Прозорро.Продажі».

Спільнота приватних виконавців висловлює занепокоєння щодо переведення торгів в електронну торгову систему «Прозорро.Продажі» з огляду на те, що така система наразі не містить специфічний функціонал, який має натомість Державне підприємство «СЕТАМ», а розробка та втілення такого забезпечення потребує великого проміжку часу. З огляду на це, на думку приватних виконавців, переведення торгів в електронну торгову систему «Прозорро.Продажі» є неефективним нововведенням, яке на даний час складно реалізувати.

З огляду на вище зазначене, законопроект із врахуванням висловлених зауважень сприятиме поліпшенню механізмів регулювання діяльності державних підприємств, створення рівних умов для конкуренції та приведення українського законодавства у відповідність до європейських норм.

З повагою
Президент Асоціації правників України

Микола СТЕЦЕНКО